

Årsrapport kvalitet studieåret 2009/10

Til Høgskolestyrets medlemmer
Fra Rektor Bård Mæland
Dato 2010-12-06

1. Bakgrunn og kildegrunnlag

Høgskolestyret (HS) er ansvarlig for kvalitetssikringssystemet for MHS. Det daglige ansvaret er delegert til rektor.

HS får nå en rapport til behandling som baserer seg på følgende kildegrunnlag:

- Prosedyre 6.11.1 Inntakskvalitet (studiesjef)
- Prosedyre 6.11.2 Karakterrappport (studiesjef)
- Prosedyre 6.11.4 Årsrapport studieprogram (studiesjef)
- Prosedyre 6.10.1 Sluttevaluering ved profesjonsutdanning (rektor)
- Prosedyre 6.10.2 Sluttevaluering ved fullført grad (rektor)

Følgende prosedyre mangler i år, men har tidligere inngått i datagrunnlaget for denne årsrapporten:

- Prosedyre 6.10.4 Evaluering av relevans (rektor)

I tillegg til dette kildematerialet, har rektor på eget initiativ bedt forskningslederen utarbeide en delrapport for PhD-programmet for studieåret 2009-10. Dette har tidligere år ikke vært en del av Årsrapport kvalitet, men bør for fremtiden inngå som kildegrunnlag for denne rapporten.

Utover dette er det min vurdering at det analytiske og drøftende er for svakt i deler av kildegrunnlaget. I tillegg savnes det en mer inngående analyse og drøfting av kvalitetsstatus i de enkelte studieprogrammene utover det rektor har klart å fange opp i sine kandidatsamtaler.

Studiesjefs karakterrappport og rektors evalueringer ble drøftet i Læringsmiljøutvalget 27.10.10. På bakgrunn av denne drøftingen og ytterligere innsamling av data som ikke forelå på det tidspunktet, utarbeidet rektor et utkast til Årsrapport kvalitet som ble forelagt LMUs medlemmer pr mail og gitt en frist for tilbakemelding.

Vedlagt til denne rapporten vil man finne:

1. Kvalitetssikringsrapport fra Forskningsutvalget

2. Notat fra rektor om kandidatsamtaler 2010 (vår) (jf. behandling i HS 16.9.10, HS-sak 29/10)
3. Notat fra studiesjef ("Innspill til LMU fra studiesjef vedr Årsmelding kvalitet 2009-2010), med tilhørende vedlegg

2. Inntakskvalitet

Nedenfor følger noen nøkkeltall i perioden 2007-2010 når det gjelder ulike kategorier søknadstall, studenttall, årsekvivalenter (antall 60 ECTS-enheter), m.m. Sammen med flere av vedleggene danner dette basis for analysene nedenfor:

	2007	2008	2009	2010
Totalt antall søkere, høst	424	389	639	878
Primærøkere (april)	77	80	69	86
Tilbud etter suppleringsopptak (juli)			88	155
Opptakstall, høst	170	277	180	280
Studenttall (vår)	287	291	303	292
Studenttall (høst)	304	285	331	293
Årsekvivalenter	178	156	176	98,5 (vår)

Søknadstall (jf. vedlegg 1).

Den totale søknaden til MHS har økt de siste årene, fra 389 søknader i 2008 til 878 i 2010. Man vil ellers i søknadstallene se at det er en økning i søknader til enkeltemner på BRIK og tilsvarende nedgang til BRIK som treårig bachelorprogram. Årsstudiet i samfunnsfag var nytt i 2010 og hadde totalt 106 søkere. Årsstudiet i K/RLE, har også hatt en økning fra 107 i 2009 til 126 i 2010.

Primærøkere

Antall primærøkere (førsteprioritetssøkere) til MHS økte fra 69 (2009) til 85 (2010) i følge data fra Samordna Opptak (SO). Dette er en viktig økning, da det kan indikere at de som søker så tidlig (april) med MHS som førsteprioritet, har sterke ønsker om faktisk å starte opp til høsten.

Søknadsdata (jf. vedlegg 2).

Til sammen 343 fikk tilbud om studieplass ved MHS høsten 2010. 214 bekreftet ved skriftlig svar at de tok imot studieplassen men kun 118 av disse møtte til studiestart. Ytterligere 17 har siden trukket seg. Det innebærer at av totalt 878 søknader starter kun 101 studenter (12 %) opp sine studier ved MHS. I 2009 var det totalt 638 søkere som endte opp med 104 reelle studenter, noe som utgjør 16 % av søknadsmassen. Dette kan være en indikasjon på den mobiliteten som preger studentmassen i forbindelse med søknadsprosessen.

Karaktersnitt for primærøkere (jf. vedlegg 3).

NSD/DBH gir oss statistikk på karakterpoeng for primærøkere til MHS via Samordna Opptak. I 2009 var gjennomsnittlig karakterpoeng per søker til MHS, inkludert fordypningspoeng og realfagspoeng, på 55,1. Det nasjonale snittet lå dette året på 55,2, med andre ord: nærmest identisk. Tallene for 2010 er endret til 55,0 for MHS, som er samme nivå som for 2009, mens snittet nasjonalt har falt til 50,8. Dette innebærer at MHS for 2010 har mottatt relativt sett bedre studenter enn det nasjonale gjennomsnittet, og dermed har gode forutsetninger for å opprettholde høy studiekvalitet.

PhD (jf. vedlegg 4)

Opptak på PhD-programmet følger en mye mer omfattende opptaksrutine enn ved de øvrige programmene. Standard prosedyre er en vurdering av prosjektbeskrivelse for forskningsprosjektet det søkes om opptak for, en vurdering av finansieringssituasjon og søkers gjennomføringsevne. I rapporteringsperioden kom det inn 10 søknader om opptak. 2 av disse ble tatt opp.

3. Gjennomstrømming

Gjennomstrømming kan måles på ulike måter.

Studiepoeng pr student

2006	2007	2008	2009	2010
41,6	35,9	32,8	31,9	20,2

Sammenligner man de siste årene, kan det se ut som om MHS-studenter tar færre og færre studiepoeng. Dette er en trend vi overvåker nøye, og allerede nå vurderes det tiltak som går på å samle mindre studieemner for å lage større emner og moduler. Den nye årsenheten i samfunnsfag vil også kunne bidra i samme retning. MHS har likevel en studentmasse som er preget av at mange studenter kun tar enkeltemner hos oss, for eksempel på kveldskurs.

Karakterrappport

	A	B	C	D	E	F/Stryk	Total
	Prosent	Prosent	Prosent	Prosent	Prosent	Prosent	Antall
MHS h-2009	7,8	34	34,4	12,3	4,8	6,6	561
MHS v-2010	10,4	29,6	38,1	11,6	4,5	5,8	808
Snitt sektor h-2009	10,7	25,4	31,6	16,1	7,9	8,3	
Snitt sektor v-2010	11,8	27	31,3	15,5	7,1	7,4	

Tallmaterialet for MHS baserer seg på 1369 avlagte eksamener hvor det ble gitt bokstavkarakter. En sammenligning med resultatene i sektoren som helhet viser at det var inntil 2,9 % vanskeligere å få en A ved MHS enn ellers i sektoren, og omtrent tilsvarende færre stryk /F ved MHS. Karakteren B blir gitt inntil 9 % oftere ved MHS. I sektoren blir 3-4 % flere eksamener gitt karakteren D enn ved MHS, mens 3-7 % flere får karakteren C på MHS enn ellers i sektoren.

De avvikene som en slik sammenligning viser, kan enten tolkes som avvik innenfor det man må kunne forvente eller som avvik som bør korrigeres. I dette tallmaterialet vil det også være svingninger internt på MHS både når det gjelder forskjeller mellom enkeltemner innen et studieprogram, og mellom studieprogram. Dette er analysert i tidligere rapportert, men gjøres ikke her. Isolert sett kan sammenligningen videre bety at MHS ikke bruker karakterskalaen godt nok, eller at vi har færre svært gode eksamensprestasjoner og færre svært dårlige eksamensprestasjoner, sammenlignet med sektoren totalt sett. Et forhold som taler for at det

settes riktige/rimelige karakterer ved MHS, er at de fleste av våre ansatte deltar i eksternt sensurarbeid, og dermed eksponeres for andres karakterforståelse innen samme fagområde.

Strykprosent

Nasjonalt endret strykprosenten seg fra 7,8 høsten 2009 til 7,2 våren 2010. På MHS var den henholdsvis 6,3 høsten 2009 og 5,3 våren 2010.

Gå man ned i tallmaterialet er det på bachelor i teologi en strykprosent på 11,7. Det skyldes to faktorer. Den ene gjelder eksamen i ex.phil. Her er det ofte en høyere strykprosent enn øvrige fag. Det andre studieemnet som har en høy strykprosent i programmet, er modulen i hermeneutikk og bibelteologi hvor to studenter av 13 strøk til eksamen. Det gir høy strykprosent, men ikke grunnlag for å iverksette tiltak.

Ferdige kandidater

Gjennomstrømming handler ikke bare om å stå på eksamener, men om å fullføre hele grader. I tallene nedenfor ser vi at det har vært en viss nedgang i antall kandidater som blitt uteksaminert fra MHS de senere årene, på tross for oppstarten av Master in Global Studies i 2007 som burde gitt sterkere utslag fra og med 2009:

2006: 75
2007: 64
2008: 41
2009: 63
2010 (vår): 27

Det svake tallet for våren 2010, i tillegg til at dette bare er halve året, skyldes dårlig gjennomstrømming på både Master i teologi og Master in Global Studies.

PhD

For PhD-programmet har MHS hatt dårlig gjennomstrømming i 2009 og 2010 (2009:1; 2010:1), gitt at vi har hatt rundt 20 studenter på programmet. I tillegg til at svangerskapspermisjoner inngår i forklaringsgrunnlaget, tilsier prognosene imidlertid at dette tallet vil ligge på 2-4 de nærmeste årene, noe som kan tyde på at MHS har opplevd en viss "oppnopning", men like fullt utilfredsstillende gjennomstrømming.

PhD-programmet har som rutine at veileder og doktorgradsstudent hver for seg avgir halvårlige rapporter som omhandler progresjon, planlagt aktivitet, veiledningssituasjonen, etc. I tre tilfeller har avviket i progresjon vært av en slik art at det har påkalt Forskningsutvalgets oppmerksomhet. Et av prosjektene er avviklet i rapporteringsperioden ved at vedkommende søker trakk seg fra programmet. Et annet prosjekt er etter rapporteringsperioden søkt overført til annen institusjon.

Til sammen viser både de omfattende opptakrutinene, muligheten for avslutning av deltakelsen i programmet pga sviktende progresjon og et lite antall disputaser, at kvalitetsarbeidet knyttet til PhD-programmet er krevende. Samtidig er det rektors oppfatning at det på tross av sårbarhet når det gjelder gjennomstrømming, utøves et svært godt og gjennomsliktig kvalitetsarbeid fra forskningsledelsen og den enkelte veileder og student.

4. Gjennomførte evalueringer

MHS benytter jevnlig flere typer evalueringer:

- Studentevalueringer som organiseres av faglærer
- Faglærers selvevaluering
- Samtale om selvevaluering i rektors medarbeidersamtaler med de vitenskapelig ansatte
- Kandidatsamtaler med rektor
- Sensorevaluering

Studieutvalget vedtok at studieemner på følgende studieprogram skulle evalueres studieåret 2009-10:

- K/RLE: termin V og VI
- IKGS: termin III, IV
- Ex.fac. og Ex.phil.
- BTEOL: Hebraisk, gresk, systematisk teologi
- MTEOL: Termin III og masteroppgaveskrivingen våren 2010

Disse evalueringene er en svært viktig del av ryggraden i kvalitetssikringssystemet. De fleste emnene har vært evaluert, men ikke alle i det omfang man forventet. Dette gjelder særlig mastergradsveiledningen, hvor det heller ikke har vært utarbeidet egen mal for den felles evalueringssamtalen som forventes å finne sted om dette mellom student og lærer.

I tillegg ble det gjennomført en omfattende kvalitativ evaluering av Avsluttende semester i praktisk-teologi (ASPT) våren 2010, noe som gjøres rutinemessig i form av fokusgrupper.

Studiesjef rapporterer i sin rapport til LMU at "det er i evalueringsprosessen ikke kommet inn data som har gitt grunnlag for å iverksette tiltak ifht studiekvaliteten på høgskolens studieprogram." Dersom dette forstås som at det ikke er fremkommet data som har gitt grunnlag for å iverksette *vesentlige* tiltak ift studieprogrammene, utover mindre justeringer som den enkelte faglærer selv forventes å ta tak i, eller som omfattes av planlagte studieprogramrevisjoner, er dette akseptabelt. Rektor mener likevel at med et såpass omfattende evalueringssystem som benyttes på MHS, vil det være å forvente at det er behov for å iverksette tiltak av større eller mindre grad som en oppfølging av evalueringene. MHS bør derfor arbeide videre med hvordan evalueringene følges opp, både når det gjelder større og mindre avvik.

Studentevalueringer og faglærers selvevaluering administreres av eksamenskonsulenten. Disse har i tillegg vært drøftet i de ulike seksjonene, samt vært presentert i sin helhet for Læringsmiljøutvalget. Læringsmiljøutvalget er av den oppfatning at evalueringene er godt og regelmessig gjennomført, at resultatene er gode i alle tilfeller, og at det man oppfatter som "kvalitetsavvik" ikke forekommer. I ett tilfelle diskuterte imidlertid LMU om hva som bør forventes som kvalitetsavvik i tilknytning til tallverdiene som benyttes i slike evalueringer (skala fra 1-6). LMU har i denne sammenheng, men også med et videre sikte, bedt studiesjef gjennomgå alle prosesser omkring evalueringssystemet, forståelsen av hva et avvik er, og utarbeide nye rutiner og felles mal.

I diskusjonen om evalueringen av mastergradsoppgavene, kom det frem at de yrkesetiske retningslinjene som skal undertegnes av både lærer og student, ikke var undertegnet av alle. LMU har derfor bedt studieadministrasjonen følge dette opp bedre.

LMU er av den oppfatning at verdiene i snitt bør ligge svakt over middelverdiene (3-4) i evalueringsskjemaet, i alle fall i øvre enden av middelverdiene, og helst helle noe oppover mot toppkarakterene (5-6). En middelverdi kan i praksis oppfattes som et avvik fra den forventede kvaliteten på undervisningen ved MHS. På den annen side kan man argumentere for at oppnådde middelverdier ikke i seg selv trenger å gi grunn for å sette inn tiltak.

5. Karakternivå – eksamensresultater fordelt på studieprogram

Verken analysert eller drøftet i denne rapporten.

6. Relevans

Spørsmålet om relevans ved studieprogrammene ved MHS har ved flere anledninger blitt tematisert i rapporteringsperioden. I rektors kandidatsamtaler, som omfatter samtaler med kandidater fra alle studieprogrammene, konkluderes det generelt med at "MHS bør se nærmere på yrkesrelevans for flere studier." MHS har i og etter rapporteringsperioden arbeidet med dette på flere måter. Det er imidlertid ikke foretatt eksplisitte relevansundersøkelser i rapporteringsperioden, slik det har vært gjort for noen år siden.

Etter min mening er det viktig at både profesjonsstudiet og de mer disiplinbaserte studieprogrammene ved MHS kontinuerlig utvikler seg med tanke på å fremstå som relevante for fremtidige arbeidsgivere. Følgende studieprogram har særlig vært fokusert med tanke på relevans i rapporteringsperioden:

- *Profesjonsstudiet i teologi:* Høsten 2009 ble en bredt sammensatt revisjonskomité oppnevnt av Høgskolerådet med tanke på å utvikle et studium med sterkere integrasjon mellom de ulike disiplinene og praktisk teologi, og mellom alle disiplinene og yrkesrelevant praksis. Dette arbeidet er omfattende og pågår fremdeles. Kontakter både sentralt, regionalt og lokalt i Den norske kirke er orientert om dette arbeidet, som vi håper vil bidra til at MHS utdanner prester med et sterkere yrkesfokus. Det nye studiet vil starte opp høsten 2011.
- *Master in Global Studies:* Våren 2010 har det kommet enkelte signaler om at noen av studentene er usikre på hvordan denne graden kan kvalifisere til yrkeslivet etter oppnådd grad. På denne bakgrunn har studiesjef foretatt en enkel undersøkelse av hvorvidt uteksaminerte kandidater faktisk får jobb. Det viste seg å være tilfelle for de aller fleste. I tillegg vil MHS arrangere en karrieredag for nåværende og prospektive studenter februar/mars 2011 med tanke et møte med potensielle arbeidsgivere innen det offentlige og private arbeidsliv hvor man kan presentere sin egen kompetanseprofil og utfordres av arbeidsgiveres kompetansebehov. Samlet sett er dette en naturlig utvikling for denne "unge" graden, hvor det i forrige rapport ble omtalt en rekke tiltak som har vært foretatt for å justere innholdet og gjennomføringen av selve graden.

Til sist skal det nevnes at innføringen av Kvalifikasjonsrammeverket vil tydeliggjøre læringsutbyttet for de enkelte studieemner og –program, og dermed gi institusjonen en bedre anledning til å komme i dialog med fremtidige arbeidsgivere med tanke på yrkesrelevans av

utdanningene våre. Dette rammeverket vil bli implementert for alle studieprogram i løpet av 2010-2011.

7. Avviksrapportering

Det er ikke registrert avviksmeldinger studieåret 2009-2010.

Klagenemnda behandlet en klagesak i desember 2009. Det ble fattet vedtak om annullering av eksamen og utestengning.

8. Tiltak for å bedre studiekvaliteten

Ved MHS skjer det et betydelig kvalitetsarbeid i både studieadministrasjonen og i de faglige utvalgene på skolen (Forskningsutvalget, Studieutvalget, Etter- og videreutdanningsutvalget og Høgskolerådet). Dette gjelder både på detaljnivå, og på et mer overordnet nivå. Rapporten vil i det følgende fokusere på noen slike overordnede perspektiver som er gitt fokus i rapporteringsperioden.

MHS har tradisjon for jevnlig å arrangere fagdager for de vitenskapelige ansatte. Disse tjener ulike hensikter:

- stimulere til felles refleksjon omkring utviklingstrekk i universitets- og høgskolesektoren
- bidra til faglig refleksjon omkring tema som angår MHS som institusjon
- skape omforente prosesser i forbindelse med evaluering og videreutvikling av fag og studieprogram

I tillegg til det som allerede er nevnt av kvalitetsfremmende tiltak i andre punkt ovenfor, er det derfor grunn til å nevne følgende aktiviteter i rapporteringsperioden:

- I mai 2010 ble det ferdigstilt en ny mal på norsk for skriving av bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med Forskningsutvalget. Malen er en oversettelse av en allerede eksisterende mal på engelsk som ble utarbeidet våren 2009. Malen er gjort tilgjengelig både på it's learning og bibliotekets ressursside for oppgaveskriving. Til sammen gir dette studentene et stødigere innsteg til akademiske skriveferdigheter.
- 30. september 2009 ble det gjennomført en fagdag med tema "Læringskvalitet" ved professor Vidar Gynnild, NTNU.
- 4. november 2009 ble det arrangert en fagdag med tema: "Hva slags samfunn og kirke i Norge skal Misjonshøgskolens reviderte profesjonsutdanning i teologi forberede morgendagens prester på?" To eksterne bidragsytere bidro til diskusjonen.
- 10. februar 2010 ble følgende temaer drøftet på en fagdag:
 - Veiledning av internasjonale doktorgradsstudenter
 - Master in Global Studies som både samfunnsfaglig og humanistisk studium
 - Sensur av mastergradsoppgaver: Hva vektlegges? Hva er veileders rolle, og ekstern sensors rolle?
- 11. mars 2010 ble det arrangert en fagdag med tema "Studiekvalitet med vekt på undervisningskvalitet og forskningsbasert undervisning".

- 14. april ble det arrangert en fagdag om misjonsdiakoni, hvor det kirkelige praksisfeltet både nasjonalt og internasjonalt ble knyttet til faglig utvikling innen denne teologiske disiplinen. Både interne og eksterne bidragsytere deltok.

Avslutningsvis kan det nevnes at MHS som en liten institusjon har den fordel at det er kort vei mellom student og lærer og administrasjon. Dette fremheves i studentevalueringene, og i rektors kandidatsamtaler. I tillegg til dette har rektor ukentlige møter med studentrådslederne med tanke på å fange opp signaler og behov blant studentene som har med både det generelle læringsmiljøet å gjøre, og kvalitetssikringssystemet spesielt å gjøre. Som et eksempel på et tiltak som er iverksatt på bakgrunn av disse samtalene, kan karrieredagen for Master in Global Studies nevnes.

10. Konklusjon

Jeg konkluderer på bakgrunn av innsamlede statistiske og kvalitative data, at MHS holder god kvalitet når det gjelder inntak/opptak, karakterer, evalueringer og tiltak for å sikre og utvikle studie- og læringskvaliteten.

Det er imidlertid min oppfatning at spørsmålet om relevans for de ulike studieprogrammene fortjener en forsterket oppmerksomhet.

I tillegg bør hele kvalitetssikringssystemet gjennomgå med tanke på forbedringer. Dette gjelder dels inkorporering av PhD og Etter- og videreutdanning som del av kildegrunlaget for denne rapporten, dels spørsmålet om analyse og vurdering i deler av kildematerialet som ligger til grunn for denne rapporten.

I en slik gjennomgang må man også vurdere om også andre parametere enn de som brukes skal inngå i innsamlingen av data og drøftingen av disse (for eksempel: læringsmiljø; internasjonalisering; etter- og videreutdanning, bibliotek; administrative støttefunksjoner; fagpersonalets kompetanse; m.m.). Slik det nå er, oppfatter jeg kildegrunlaget for Årsrapport kvalitet som for smalt for å danne seg et fyldig bilde av kvalitetsarbeidet ved MHS.

Denne konklusjonen innebærer ikke nødvendigvis at kvalitetsarbeidet ved MHS er av dårlig karakter, men at rapporteringsregimet er for lite utviklet til å gi tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for eventuelle kvalitetsutviklende tiltak på strategisk nivå. Dette har som konsekvens at Høgskolestyret som øverste ansvarlig for Kvalitetssikringssystemet gis et, etter min mening, mangelfullt grunnlag for å danne seg et klart bilde av kvalitetsarbeidet ved skolen.

Da dette gradvis har gått opp for meg siden jeg startet opp som rektor 1.3.2010, har jeg i august 2010 bedt studiesjef prioritere 20 % av sin tid for å utvikle systemet vårt, med forskningsleder som ressursperson (som har omfattende erfaring som komitémedlem i NOKUT-evalueringer av institusjoners kvalitetssikringssystemer). En rapport om dette forventes før jul. En bedre integrasjon av kvalitetsarbeidet som skjer i forskningsadministrasjonen og studieadministrasjonen, herunder i de utvalg som knytter seg til disse administrative funksjonene, vil også være et viktig ledd i et mer integrert kvalitetssystem ved MHS, og er allerede påbegynt, og er i tråd med Virksomhetsplan for 2010 som har som målsetting å ”styrke studieadministrasjonens arbeid med kvalitetssikringsarbeidet”, samt ”vurdere den totale organiseringen av høgskolens kvalitetssikringssystem ifm ansettelse av ny direktør”.

I lys av det som er anmerket her, bør man etter min vurdering også vurdere å øke den samlede innsatsen innenfor kvalitetssikringsystemet i forbindelse med foreslått styrking av studie- og forskningsadministrativ støtte i forslag til ny strategiplan for MHS.

Stavanger 29.11.2010

Bård Mæland
Rektor
Misjonshøgskolen